

12. Şeirdən vasitəsiz nitqə aid nümunələr seçin. Həmin cümlələrin sxemini qurun.

13. Şeiri nəsr şəklində yazın. Yazınızda sadə və mürəkkəb cümlənin müxtəlif növlərindən istifadə etməyə çalışın. Yazdığınız mətni oxuyun. Təxəyyülünüzdə əsasən yazınıza əlavələr edin. Sizi dinləyənlərin rəyini nəzərə alıb düzəlişləri daxil edin.

14. Aşağıdakı sxemlərə uyğun cümlələr düzəldin.

“V, – m, – v”. M: “V!” – m.

“V? – m, – v?” M: “V?”

“V!” – m. M: “V”, – m.

Durğu işarələrinin düzgün qoyulduğunu əsaslandırın.

15. Aşağıdakı sadə cümlələri mürəkkəb cümlələrə çevirin.

1) Teymur papağı başına qoyub qapıya doğru yönəldi. Anasına yaxınlaşıb mehriban nəzərlə onun üzünə baxdı. 2) Mən şikayət edəcəyəm. Güldəstə qəti və barışmaz ifadə ilə səsini ucaltdı. 3) Yox, o bu gün evə qayıtmayıb. Teymur qəti səslə etiraz etdi.

Nümunə:

Üzünü yana çevirdi. Gözləri ixtiyarsız olaraq genişləndi.

sadə cümlələr

Gözləri ixtiyarsız olaraq genişləndi və o, üzünü yana çevirdi.

tabesiz mürəkkəb cümlə

Üzünü yana çevirsə də, gözləri ixtiyarsız olaraq genişləndi.

tabeli mürəkkəb cümlə

Hansı iki sadə cümləni birləşdirib bir sadə cümlə şəklində işlətmək olar?

Hansı cümləni vasitəsiz nitq şəklində işlətmək olar?